ת"צ 15824-07-10 סיגורה ברניר נ' חברת סלקום ישראל בע"מ ואח'
ת"צ 10601-08-10 רזניק נ' פלאפון תקשורת בע"מ ואח'
ת"צ 19997-07-10 קינן נ' חברת פרטנר תקשורת בע"מ ואח'

לפני כבוד השופטת אסתר שטמר

המבקשים	**1. דוד רזניק ת"ז 022155543** **2. יפעת קינן ת"ז 032216301** **3. שרון סיגורה ברניר ת"ז 058794108** ע"י ב"כ עו"ד גיל רון **נגד**
המשיבות	**1. פלאפון תקשורת בע"מ חברות 511076572** ע"י ב"כ עו"ד גלעד פורת **2. חברת פרטנר תקשורת בע"מ חברות 520044314** ע"י ב"כ עו"ד אריאלה אבלוב **3. חברת סלקום ישראל בע"מ חברות 1000000009106** ע"י ב"כ עו"ד רות לובן **4. מדינת ישראל - אגף המכס** ע"י ב"כ עו"ד גלית פואה

<u>פסק דין</u>

בקשה לאישור הסדר פשרה במסגרת בקשה לאישור תובענה ייצוגית.

<u>רקע</u>

1. המבקשים הגישו בקשות לאישור תובענה ייצוגית נגד המשיבות 1 ("**סלקום**"), 2 ("**פרטנר**") ו – 3 ("**פלאפון**") (להלן יחד "**החברות**"). הבקשות הוגשו בשם לקוחות שחויבו במס ערך מוסף בגין שירותים שנצרכו מחוץ לישראל, לרבות משלוח מסרונים, שיחות נכנסות מישראל, גלישה באינטרנט ושיחות Call back (שמאפשרות ללקוח שמחוץ לישראל לקיים שיחה באמצעות מרכזיה שנמצאת בישראל).

2. בהתאם לסעיף 30(א)(7) בחוק מס ערך מוסף, תשל"ו-1975, על "מתן שירות בחוץ לארץ בידי עוסק שמקום עיסוקו העיקרי הוא בישראל" יחול מס ערך מוסף בשיעור אפס. לפי להנחיות רשות המסים משנת 2000 מקום מתן השירות נקבע לפי מבחן טכנולוגי, ולא על פי מקום צריכת השירות, כך שעל אספקת שיחות יוצאות מהארץ לחו"ל לא יחול הפטור שבסעיף 30(א)(7). שיחות יוצאות חייבות במע"מ בשיעור מלא למעט כאשר החיוב הוא בגין מיתוג השיחה

ת"צ 15824-07-10 סיגורה ברניר נ' חברת סלקום ישראל בע"מ ואח'
ת"צ 10601-08-10 רזניק נ' פלאפון תקשורת בע"מ ואח'
ת"צ 19997-07-10 קינן נ' חברת פרטנר תקשורת בע"מ ואח'

ממרכזיה בחו"ל למרכזיה אחרת בחו"ל (ע"א 7115/14 **סירוגה – בר ניר נ' סלקום ישראל בע"מ** פסקה 9 (3.7.2017) ; (**"פס"ד סיגורה"**)).

3. בשנה שבה פורסמו ההנחיות הוגשה בקשה לאישור תובענה ייצוגית נגד מספר חברות טלפון בטענה שהן מחייבות את לקוחותיהן שלא כדין במע"מ בגין שיחות נכנסות לארץ מחו"ל. בהמשך הוסכם כי בקשת האישור תופנה נגד רשות המיסים וכי חברות הטלפון יימחקו ממנה. ביום 21.6.2010 קיבל בית המשפט לעניינים מנהליים (כב' השופט מ' אלטוביה) את הבקשה והתיר למבקשים לנהל תובענה ייצוגית נגד רשות המיסים (ת"מ (ת"א) 124/08 **גווילי נ' מדינת ישראל - אגף המכס והמע"מ** (21.6.2010) (**"עניין גווילי"**)) בקבעו כי המבחן לקביעה אם שירות מסוים הוא שירות שניתן על ידי עוסק ישראלי בחו"ל כאמור בסעיף 30(א)(7) בחוק מע"מ, מקום צריכת השירות. שירות שנצרך בארץ הוא שירות שניתן בארץ ואילו שירות שנצרך בחו"ל הוא שירות שניתן בחו"ל. בקשת רשות ערעור שהגישה רשות המיסים על החלטה זו נמחקה בהסכמה (בר"מ 8391/10), וביום 29.9.2016 קיבל בית המשפט המחוזי את התובענה הייצוגית בעניין גווילי והורה לרשות המיסים להשיב לחברי הקבוצה את המע"מ שנגבה מהם בשנתיים שקדמו לבקשת האישור.

4. בקשות האישור שלפניי הוגשו לאחר פסק הדין בעניין **גווילי**. בבקשות נטען כי החברות גובות מע"מ שלא כדין בגין שירותי תקשורת שהן מספקות בחו"ל (שירותי call back, קבלת שיחות בחו"ל, משלוח מסרונים בחו"ל ושירותי אינטרנט בחו"ל). הדיון בשלוש הבקשות אוחד ולאחר האיחוד הגישה פלאפון בקשה לצירופה של המשיבה 4, רשות המיסים, להליך. המבקשים לא התנגדו אך הבהירו כי תביעתם לא מכוונת כלפי המדינה אלא כלפי החברות. ביום 5.12.2010 הוריתי על צירופה של מדינת ישראל משיבה נוספת לבקשות האישור.

5. ביום 23.10.2011 פרסמה רשות המיסים הנחיות חדשות לחברות הסלולר לפיהן יש להטיל מע"מ בשיעור אפס על חלק מהשירותים אליהם התייחסו בקשות האישור (שירותי call back וקבלת שיחות בחו"ל), אם אינם ניתנים כחלק מחבילת שירותים שעליה משלם הלקוח מראש. ביום 25.10.2011 בקשה רשות המיסים לראות בפרסום הודעת חדילה.

6. ביום 18.8.2014 דחיתי את בקשות האישור נגד פרטנר ופלאפון וקיבלתי באופן חלקי את הבקשה נגד סלקום. בהחלטה נקבע כי חברות הסלולר פעלו על פי הנחיות רשות המיסים. טענת המבקשים כי העובדה שלא חויבו באופן אחיד במע"מ מלמדת שלפחות חלקן פעלו בניגוד

להנחיות, נדחתה. בנוסף להנחיות הכלליות שפרסמה הרשות, פנו חברות הסלולר בבקשות פרטניות למתן הנחיות בנוגע לגביית מע"מ בגין שירותי תקשורת בחו"ל, ולמרות השוני בהתנהלותן לא הוכח כי פעלו בניגוד להן. נקבע כי אין לפקפק בטענת החברות לפיה סברו בתום לב כי עליהן לגבות מע"מ בגין מרבית השירותים שבבקשה. בנסיבות אלה ובמקרה שבו יחויבו להשיב את המע"מ, יוכלו חברות הסלולר להגיש תביעת שיפוי נגד רשות המיסים. המשמעות היא שאם תתקבל התובענה הייצוגית עלול להיווצר מצב שבו רשות המיסים תחויב בעקיפין להשיב לקבוצה את כל סכום המע"מ שנגבה שלא כדין בשבע השנים שקדמו להגשת בקשת האישור. תוצאה זו לא היתה אפשרית אילו היו המערערים מגישים את בקשת האישור נגד רשות המיסים שכן במקרה כזה היו עומדות לה ההגנות הקבועות בחוק תובענות ייצוגיות, תשס"ו-2006. נקבע כי יש לאפשר לרשות המיסים ליהנות מאותן הגנות ואין לעקוף אותן באמצעות הפניית התביעה כלפי החברות. משום כך, תובענה ייצוגית אינה הדרך היעילה וההוגנת ואין לאפשר למבקשים לנהל נגד החברות את בקשת האישור.
בהתייחס לחבילת תקשורת נתקבלה עמדת החברות והמדינה כי מדובר בנכס שבגינו יש לגבות מס ערך מוסף בשיעור מלא (פס"ד **סיגורה** מחוזי, פסקאות 9-14).

7. ערעור שהגישו המבקשים נתקבל. בית המשפט העליון קבע כי ניתן לנהל את התביעה הייצוגית נגד המשיבות וכי זוהי הדרך היעילה וההוגנת, בין היתר בשים לב לקיומה של זכות לשיפוי מהמדינה (באמצעות הודעות צד שלישי בהליך הייצוגי עצמו או בתביעה נפרדת (שם, בסעיף 27)). כמו כן נקבע כי גם כאשר נרכשות חבילות תקשורת מדובר בשירות ולא בנכס. בית המשפט העליון הורה על החזרת הדיון לבית משפט זה על מנת לקבוע אם יש אפשרות סבירה שייקבע כי גביית המע"מ נעשתה שלא כדין (שם, בפסקה 42).

8. לאחר החזרת הדיון הגישו החברות בקשה לאשר הגשת הודעת צד שלישי נגד המדינה. הבקשה התקבלה בהיעדר התנגדות.

9. הצדדים קיבלו את הצעת המדינה לפנות לגישור אצל עו"ד קמיל עטילה, מנהל המחלקה הפיסקלית בפרקליטות המדינה (החלטה מיום 31.10.2017). ביום 11.2.2018 ניתנה הודעה על כשלון המשא ומתן, והצדדים הגישו סיכומים. ביום 19.8.2018 הודיעו הצדדים כי המשא ומתן חודש וכי מבוקש לעכב את ההחלטה בבקשת האישור.

לאחר משא ומתן ארוך, הגיעו הצדדים לידי הסדר פשרה. ההסדר אושר על ידי היועץ המשפטי לממשלה מראש, שכן דובר במעורבות עמוקה של המדינה.

<u>עיקרי הסדר הפשרה</u>

10. מדינת ישראל תשיב השבה חלקית של הסכומים שחברי הקבוצה שילמו לחברות בגין מס ערך מוסף בשל השירותים שנצרכו מחוץ לישראל, החל מיום 1.7.2006 ועד למועד שבו הופסקה בפועל גביית המס בגין השירותים ("**התקופה הרלוונטית**"). החברות הצהירו כי בנוגע לתקופה זו מצוי בידיהן מידע בדבר הגבייה.

11. בית המשפט יקבע על דרך הפשרה ובהכרעה מנומקת את שיעור ההשבה בטווח שבין 40% לבין 70% משיעור הגביה. לשיעור זה יתווספו הפרשי הצמדה וריבית בשיעור חלקי – החל מאמצע התקופה שמתחילה ביום 1.7.2006 ומסתיימת במועד שבו יערך החישוב על ידי הממונה, רו"ח אריה רפופורט, שימונה לפקח על ביצוע ההסדר.

12. לקוחות עסקיים יקבלו רק שליש מההחזר, משום שהם זכאים לנכות מס תשומת כנגד 2/3 ממס הערך המוסף. הוראה זו אינה חלה על גופים שאינם זכאים למס תשומות.

13. בשל ניידות הלקוחות בין חברות התקשורת, הוסכם על מנגנון מיוחד שלפיו כל אחת מהחברות תשיב את הסכומים המגיעים ללקוחותיה הקיימים, גם אם מדובר בסכומים שנגבו מהם על ידי אחת החברות האחרות. הדבר ייעשה על ידי הכנת רשימות של הסכומים שנגבו ושל לקוחות קיימים, והצלבת נתונים על ידי הממונה, תוך שמירת סודות מסחריים של החברות. בתום התהליך הממונה יכין ארבע רשימות השבה – אחת עבור הלקוחות הקיימים של כל אחד מהחברות ורשימה נוספת של מי שאינם עוד לקוחות החברות.

14. המדינה תעביר את סכומי ההשבה לחשבון נאמנות שייפתח על ידי הממונה לביצוע הסכם הפשרה, ומורשי החתימה בו יהיו הממונה ונציג רשות המיסים. מורשי החתימה יעבירו לכל אחת מהחברות את הסכומים שעליה להשיב ללקוחותיה בהתאם לרשימות ההשבה. לאחר מכן החברות יבצעו את ההשבה באמצעות אמצעי החיוב או בדרך של קיזוז מהחשבונות הקרובים:

א. סכום של עד 50 ₪ - יושב באמצעות זיכוי החשבון החודשי הקרוב של הלקוח אצל החברה (והחשבונות הבאים – אם סכום החשבון קטן מ – 50 ₪).

ב. סכום שעולה על 50 ₪ - יושב בתשלום אחד באמצעות זיכוי אמצעי התשלום המשמש את חבר הקבוצה לשלם את חשבונו.

ג. ככל שביחס ללקוח מסוים אין לחברה אמצעי תשלום, היא תזין את הזיכוי בחשבונית הראשונה שתופק ללקוח תוך 21 יום מיום העברת סכום ההשבה מהמדינה, גם אם הסכום גבוה מ – 50 ₪. הזיכוי יבוצע תוך 30 ימים.

ד. באשר לסכומים המגיעים לחברי קבוצה שאינם לקוחות פעילים של איזו מן החברות, וכן סכומים שמסיבה כלשהי לא ניתן היה להעבירם אל חברי הקבוצה ("**כספי היתרה**"):

1. הממונה ימליץ לבית המשפט, בתיאום עם ב"כ הקבוצה וב"כ המדינה, על תכנית להשבת כספי היתרה לחברי הקבוצה שלא קיבלו כספים בחלוקה הראשונה, לרבות השבה מקורבת עד חלקם על פי שיעור ההשבה שייקבע על ידי בית המשפט (וביחס לעוסקים – שליש מהשיעור), והתכנית תובא לאישור בית המשפט ("**תכנית החלוקה**").
2. סבב חלוקה שני או כל ייעוד אחד של הכספים שלא לטובת חברי הקבוצה שלא קיבלו כספים בחלוקה הראשונה יבוצע לאחר זקיפת כספי היתרה לטובת הגמול ו– 30% משכר הטרחה.
3. ככל שבשלב זה כספי היתרה לא יכסו את הסכומים המגיעים עבור גמול ושכר טרחה, המדינה תשלים את ההפרש.
4. כספי היתרה יועברו לחברי הקבוצה, לא יושבו למדינה ולא יועברו אל הקרן לניהול וחלוקת כספים שנפסקו כסעד לפי סעיף 27א בחוק תובענות ייצוגיות (סעיף 3.10.7 בהסדר). בדיון מיום 12.5.2020 הודיעו הצדדים כי לא יעמדו על סעיף זה.

ה. כל אחת מן החברות תשלם 300,000 ₪ בצרוף מע"מ עבור הוצאות ביצוע ההסדר ("**סכום ההשתתפות**"), ולא ישאו בהוצאות נוספות. החברות לא יידרשו לבצע כל פעולה שקשורה בהשבת כספי היתרה, למעט אם ייקבע כי יבוצע סבב חלוקה שני, או השבתם לממונה, בהתאם לתכנית החלוקה שתאושר על ידי בית המשפט. בכל מקרה לא יהיה סבב חלוקה נוסף, מעבר לסבב החלוקה השני.

ו. לבד מסכום ההשבה, הגמול ושכר הטרחה (ועלות ביצוע הפעולות שהמדינה מתחייבת להן בהסכם הפשרה), המדינה לא תישא בכל עלות נוספת, לרבות עלויות לאיתור חברי הקבוצה. מעבר לסכומי ההשבה שיועברו לחברות לפני שאלו יזכו את חברי הקבוצה שהם לקוחות קיימים שלהן, החברות לא תהיינה זכאיות להחזר כלשהוא מהמדינה בגין עלות שנשאו בה לצורך יישום הסכם הפשרה.

ז. המדינה תהא רשאית לקזז תשלומים המיועדים לחברי הקבוצה כנגד חוב מס שלהם, ובלבד שקיים לגבי החוב כתב הרשאה, בהתאם לסעיף 4 בפקודת המיסים (גביה).

15. נוסף על זכות היציאה מן הקבוצה הקבועה בחוק, חברי הקבוצה יוכלו לבקש לצאת מהקבוצה תוך 45 ימים מפרסום המודעות בדבר אישור ההסדר. זכות היציאה תצוין במודעות.

16. גמול ושכר טרחה:

א. מבוקש כי הגמול יעמוד על 3.5% מסכום ההשבה, בתוספת מע"מ. כל מבקש יקבל את חלקו בחישוב מתוך סכום ההשבה שמוחזר בגין מס הערך המוסף שנגבה על ידי החברה שאותה תבע. כספי היתרה לאחר התשלום הראשון ייזקפו לטובת הגמול, וככל שלא יספיקו, המדינה תשלים את ההפרש, ובלבד שלא תשלם בגין גמול יותר מאשר 2.5% מסכום ההשבה בתוספת מע"מ. במקרה כזה הגמול יעמוד על 2.5% מסכום ההשבה בתוספת מע"מ, ובתוספת הכספים שכוסו כגמול מתוך כספי היתרה.

ב. שכר טרחה לב"כ הקבוצה יחושב בשיעורים הבאים מתוך סכום ההשבה הכולל: 21.37% בגין הסכום הראשון של 5 מיליון ₪; 17.09% בגין הסכום הבא של 5 מיליון ₪; 12.82% בגין הסכום הבא של 5 מיליון ₪; 10.26% בגין הסכום הבא של 5 מיליון ₪ ו– 9% בגין היתרה. לשיעורים אלה יתווסף מע"מ. עד 30% משכר הטרחה ישולמו מכספי היתרה, ככל שיוותרו כספי יתרה, ובכל מקרה המדינה תשלים את היתרה בהתאם לשכר הטרחה שיאושר. על פי ההסדר ישולמו מקדמות על חשבון הגמול ושכר הטרחה 300,000 ₪ לכל אחד מהמבקשים ו – 2 מיליון ₪ לבאי כוחם יחדו.

17. בדיון שהתקיים ביום 12.5.2020 תוקן בהסכמת הצדדים סעיף 3.9 בהסכם הפשרה באופן שבשורה 8 בסוגריים, במקום "אם סכום החשבון קטן מ 50 ₪" יבוא "אם סכום החשבון קטן מסכום הזיכוי הנותר". כלומר שאם יוותר סכום להשבה, הוא יופחת מן החשבון הבא.

18. ביום 21.5.2020 הודיעו הצדדים הסכמתם בקשר לשאלות שהועלו בדיון:

א. בהתאם להסכם, המדינה תישא בתשלום הגמול באופן שחלקה לא יעלה על 2.5% מסכום ההשבה (בתוספת מע"מ), גם מקום שכספי היתרה קטנים מ– 1% מסכום ההשבה (בתוספת מע"מ), וגם אם התוצאה תהיה כי שיעור הגמול נמוך מ– 3.5% מסכום ההשבה (בתוספת מע"מ).

ב. הממונה יכלול בתכנית החלוקה התייחסות לאפשרות לאתר את חברי הקבוצה שעניינם מוסדר בסעיף 3.10 בהסדר (חברי קבוצה שאינם לקוחות פעילים של אף אחת מן החברות וסכומים שיועדו לחברי קבוצה מוגדרים אך שמסיבה מסוימת לא ניתן היה להעבירם אליהם) בדרך שקבועה בתקנה 13(ב) בתקנות, בהתחשב בכמות חברי הקבוצה, התפלגות סכומי הזכאות, ושאר נתונים שיעמדו בפני הממונה. בכל מקרה, בית המשפט מוסמך לתת הוראות בקשר לכך בבואו לאשר את תכנית החלוקה או לתת הוראות בקשר אליה. עם זאת, המדינה והחברות לא ישאו בעלויות נוספות על אלו שסוכמו בהסכם.

ג. ב"כ המבקשים חזרו על הצהרתם בהתייחס לסעיף 3.10.7 בהסכם, שלפיה לא יעמדו על הטענה כי ככל שתיוותר יתרה שלא שולמה, הכספים לא יושבו למדינה ולא יועברו לקרן לניהול וחלוקת כספים שנפסקו כסעד, שהוקמה לפי סעיף 27א בחוק תובענות ייצוגיות.

ד. הממונה הודיע בכתב כי הוא מסכים לשכר הטרחה כפי שסוכם בהסכם.

19. לאחר שעיינתי בבקשה לאישור ההסדר ושמעתי הסברם לשאלות בדיון שהתקיים ביום 12.5.2020 וכן קיבלתי הודעתם מיום 21.5.2020 – לא ראיתי טעם לדחות את ההסדר על הסף, והוריתי על פרסומו ועל העברתו לממונה על הגנת הצרכן. לנוכח מעורבות עמוקה של מדינת ישראל והיועץ המשפטי לממשלה בעריכת ההסכם – סברתי כי אין צורך בעמדה נוספת שלו. לאחר הדברים הללו הגישו הצדדים טיעונים בקשר לשיעור ההשבה המבוקש.

20. המבקשים בקשו להעמיד את שיעור ההשבה על 70% :

א. נוכח קביעות בית המשפט העליון בעניין סיגורה, לו היה ההליך מתנהל עד תומו, היו חברי הקבוצה מקבלים 100% מהסכומים ששילמו שלא כדין; כך עולה גם מפסק הדין בעניין גווילי ומן השינויים בדפוסי הגביה בעקבות התובענה. לאור החלטת בית המשפט העליון בעניין סיגורה, אין בהעברת הכספים למדינה כדי להצדיק את טענות החברות לפטור מן ההשבה.

ב. אמנם המדינה הודיעה כי תישא בחיוב שיוטל על חברות התקשורת, אך הדבר אינו משנה את העובדה שזוהי תביעת צרכנים נגד חברות התקשורת, ועל בסיס זה יש לבחון את סיכוייה לצורך קביעת שיעור הפשרה.

ג. קביעה כי שיעור הפשרה יעמוד על 70% לא תוביל להשבה בשיעור של 70% : בקשת האישור הוגשה בגין הסכומים שנגבו מאז חודשים יולי או אוגוסט 2003 בהתאם לחברה הספציפית. לעומת זאת ההחזר יבוצע עבור סכומים שנגבו ביתר מאז יולי 2006. מדובר בוויתור של חברי הקבוצה של שלוש שנות גביה אסורה המהוות כ – 20% מתקופת התובענה. הסדר הפשרה כולל ויתור נוסף של חברי הקבוצה על מחצית מהפרשי הריבית וההצמדה.

21. המדינה בקשה להעמיד את שיעור ההשבה על 40% :

א. גביית מס ערך מוסף בשנים הרלוונטיות תאמה את הפרשנות המשפטית המקובלת, כפי שנהגה באותה עת בישראל ובמדינות אחרות. המדינה צירפה אסמכתאות בדבר פרשנות רשויות המס בגרמניה, אוסטריה, דנמרק אסטוניה, צ'כיה, יפן ומדינות נוספות בהן אומץ מבחן מקום מושבו של הספק לשם קביעת מקום השירות.

ב. בקביעת שיעור ההשבה יש להתחשב בהתנהלותה הראויה של המדינה ובעובדה שאילו התובענות היו מוגשות ישירות נגדה, היא היתה זכאית להגנות דיוניות.

ג. הוראות הסכם הפשרה כוללות הסדרים מיטיבים עם הקבוצה: מנגנון החלוקה השניה, שלפיו הסכומים שלא יושבו בחלוקה הראשונה יתחלקו באופן אחר כפי שימליץ הממונה, מבטיח שהסכומים יושבו כולם.

ד. בקשות האישור הוגשו רק לאחר הכרעת בית המשפט בעניין גווילי. משום כך ראוי היה שההשבה תחול רק ממועד פסק הדין ואילך, כפי שהורה בית המשפט העליון במקרים אחרים שבהם הסתמכה הרשות על הלכה ישנה או במצב של חוסר בהירות משפטית או טעות בתום לב.

ה. יש להביא בחשבון גם את הפגיעה התקציבית שתיגרם למדינה כתוצאה מן ההשבה, במיוחד לנוכח שלילת ההגנות ובשים לב לרציונל שעמד בבסיסן.

22. **פרטנר** סבורה כי יש להעמיד את שיעור ההשבה על 40%:

א. בקשת האישור מבוססת על ההחלטה בעניין גווילי שניתנה ביום 21.6.2010 אולם כפי שנקבע גם על ידי בית המשפט במסגרת פסק הדין שניתן ביום 18.8.2014, עד פסק דין גווילי לא היתה פרשנות שלפיה אין חובה לשלם את המע"מ. יתרה מכך, הפרשנות המשפטית היתה כי יש חובה לשלמו וכי המבחן הרלוונטי לצורך קביעת שיעור המע"מ הוא מקום אספקת השירות. גם בעניין גווילי נקבע כי שתי הפרשנויות אפשריות.

ב. פסק דין גווילי עסק בשירותים שונים מאלו שעוסקות בהם בקשות האישור. כמו כן בעניין גווילי, בית המשפט ביסס את מסקנתו על יסוד פרשנות תכליתית של הוראת סעיף 30(א)(7) בחוק מע"מ – עידוד עסקאות הייצוא, תוך שנבחנו חלופות לשירותים שנדונו שם. בענייננו, שאלת החלופות שמעמידים ספקי התקשורת בחו"ל לשירותים הנידונים כאן, כלל לא נדונה. עוד נטען כי סעיף 30 (א) (7) בחוק המע"מ הוא חריג לכלל שלפיו כאשר עוסק שעסקו בישראל מספק שירות – חל על השירות מע"מ, ומכאן שמקום אספקת השירות, שאומץ בהנחיות קודמות של רשות המיסים, עולה בקנה אחד עם הוראות הדין; כי פסק הדין בעניין גווילי אינו מהווה הלכה מחייבת או מנחה לגבי בית משפט זה; וכי רק בהחלטת בית המשפט העליון מיום 3.7.2017 נקבע לראשונה כי "חבילות" הן "שירות".

ג. במקום שהיתה הסתמכות ממושכת על פרשנות שהיתה סבירה, ראוי להחיל את ההלכה החדשה באופן פרוספקטיבי בלבד. אף אם פסק דין גווילי חל גם על השירותים נושא בקשת האישור, אזי מועד תחילת הקביעה שלפיה שיחות נכנסות ו– Call back חייבות במס בשיעור אפס הוא 21.6.2010 (המועד בו ניתן פסק דין גווילי), והמועד שבו נקבע כי חבילות אינן נכס אלא שירות הוא יום 3.7.2017 (מועד פסק הדין של בית המשפט העליון). משום

שתקופת ההשבה על פי ההסכם ארוכה משמעותית ומתחילה בחודש יולי 2006, ראוי לאזן בינה לבין שיעור ההשבה ולהעמידו על 40%.

ד. על פי הסכם הפשרה, המדינה נושאת בהשבת המע"מ לחברי הקבוצה. על אף שבהחלטת בית המשפט העליון נקבע כי ההגנות שניתנו למדינה בחוק תובענות ייצוגיות אינן חלות על מס עקיף, ההגיון וההצדקה שעמדו בבסיסן – מניעת פגיעה בקופה הציבורית ובתקציב המדינה – רלוונטיות גם בכל הנוגע להחלטה בקשר להשבה לחברי הקבוצה, ובמיוחד נוכח המשבר הבריאותי והכלכלי הפוקד את המדינה.

23. באופן דומה טענה גם **פלאפון** כי שיעור ההשבה צריך לעמוד על 40%, והוסיפה כי שינויים טכנולוגיים הם שהובילו לשינוי במדיניות הגביה. **סלקום** הצטרפה לטיעון המשיבות 2-3 והמדינה.

24. המבקשים השיבו כי המשיבות לא הציגו שיקול שמצדיק להפחית את שיעור הפשרה וכי טענותיהן נשללו כבר על ידי בתי המשפט. בהקשר זה נטען כי פסק דין גווילי שולל את הטענה כי הפרשנות הישנה של סעיף 30(א)(7) לחוק מס ערך מוסף היתה נכונה עד שנת 2010, בשל המצב הטכנולוגי באותה עת; כי מקום צריכת השירות הוכר כקביעה משפטית עקרונית בהתאם לתכליות החוק; כי בקשת האישור בעניין גווילי הוגשה בשנת 2000 וכבר אז התבססה על המצב הנורמטיבי באירופה שלפיו החיוב במס נקבע לפי מקום צריכת השירות; כי לפי פסק הדין בעניין גווילי, הגביה היתה שלא כדין החל משנת 1998; כי רק פגיעה מהותית באינטרס ההסתמכות מאפשרת סטיה מהעקרון של תחולה רטרואקטיבית של פרשנות הדין; כי הטענה שעד ההחלטה בעניין גווילי הגביה היתה חוקית אינה רלוונטית למרבית התקופה; כי בית המשפט העליון בעניין סיגורה קבע מפורשות שאין לחברות ההגנות שניתנו לרשות, וגם המדינה לא יכולה להיאחז בכך; כי בקביעת שיעור הפשרה יש להתייחס לסיכויי ההליך הקיים (נגד החברות) ולא להליך אחר (נגד המדינה), ולכן טענת הגנת התקציב אינה רלוונטית; כי החלוקה השניה אינה הטבה אלא נסיון לדאוג שכספי הפשרה יגיעו לחברי הקבוצה; וכי גם אם היה מקום להתחשב בכל השיקולים, הרי שהם מקבלים ביטוי מלא בהפחתת שיעור הפשרה ב- 30% (מתוך 100%), בוויתור נוסף של חברי הקבוצה על 3 שנות גביה, וכן בוויתור על חלק מהפרשי ההצמדה והריבית.

25. ביום 30.7.2020 הודיעה המדינה כי אין בכוונת הרשות להגנת הצרכן ולסחר הוגן להגיש עמדה מטעמה.

26. בפרק הזמן שבו התנהלה בקשת האישור הוגשו בקשות אישור גם נגד חברות סלולר נוספות: ת"צ 39474-07-17 **פרידמן נ' הוט מובייל בע"מ** ות"צ 14769-05-18 **הילה גיא נ' גולן טלקום בע"מ**. כיוון שהסדר הפשרה כאן נבנה כך שכל חברה תשלם למי שהם לקוחותיה כעת את התשלום שיוחלט עליו, סברתי כי אם בקשות האישור בעניין הוט מובייל ובעניין גולן טלקום יצורפו לאותו הסדר, אזי לכאורה יווצר פתרון רוחבי שלא יותיר חברי קבוצה ללא פיצוי. בין הצדדים לבקשת הוט מובייל קיימת הסכמה עקרונית להחיל על בקשת האישור את העקרון בהסדר פשרה זה, כלומר השבה בת 40 עד 70 אחוז לפי קביעת בית משפט. ב"כ המשיבה שם התעכבה על עלות ביצוע ההסדר, בין השתתפות יחסית בעלויות של הסדר סיגורה לבין עלות הסדר נפרד. הדיון התקיים רק בין הצדדים לתיק הוט מובייל. סברתי כי הסדר רוחבי שיתייחס לכל צרכני חברות הסלולר הרלוונטיים נראה עדיף על הסדר נפרד, מנקודת הראות של הקבוצה. ב"כ הצדדים התבקשו לתת דעתם על כך, לכמת את העלויות הרלוונטיות, ובמידת האפשר להודיע על הצטרפות לאותו הסכם.
ביום 31.12.2020 הודיעו הצדדים בתיק **הוט מובייל כי** יש מקום להגיע לפשרה על בסיס עקרונות פסק הדין שיינתן בעניין סיגורה.

27. ביום 13.12.2020 הגיש ב"כ המבקשים (שמייצג גם את המבקש בענין **גולן טלקום**) התייחסותו, שבה סבר כי כל זמן שלא יינתן בתיק זה פסק דין, לא יהיה ניתן לגבש הסדר סופי בהליכים האחרים.

28. לאחר שכל הצדדים זומנו לדיון חזר ב"כ המבקשים על עמדתו, שלפיה אין לקשור בין התביעות (עמדה שעולה בקנה אחד עם עמדתו בענין גולן טלקום). עיקר טענתו להתמשכות ההליכים בתביעה זו, שיש לסיימה במתן פסק דין, ללא התיחסות לצדדים הנוספים: ההליכים התקיימו במשך למעלה מעשור; ההסדר גובש במאמצים עצומים שהתפרשו על פני למעלה משנתיים; ההסדר מנהיג מתכונת מיוחדת לפיה באמצעות כל אחת מחברות התקשורת הגדולות תבוצע השבה גם לחברי קבוצה שהיו בתקופה הרלוונטית לקוחות של חברה אחרת. בהסדר הפשרה יש פתרון חלקי גם לחברי קבוצה שהיו לקוחות סלקום פרטנר ופלאפון והיום הם לקוחות של החברות גולן והוט מובייל: בסעיף 3.10.2 בהסדר נקבע כי תוכן תכנית מיוחדת ביחס לכספים שלא יגיעו בחלוקה הראשונה ללקוחות הנוכחיים של שלוש החברות שהן צד להסדר. הוסכם כי הממונה יבחן את הנתונים וימליץ לבית המשפט על תכנית להשבת כספים אלה. מתכונת זו תקדם השבה לחברי הקבוצה שהם לקוחות של חברות אחרות. טובת העניין מחייבת לא להשהות את מתן פסק הדין בעניינו: הליך זה בשל לפסק דין ואילו הצדדים בהליכים האחרים לא התקדמו; השיהוי עלול לגרום לבעיות בשחזור המידע; לקוחות החברות הנוספות מחזיקים

נתחים קטנטנים מסכומי התביעות; ולבסוף – כאשר יאושר הסדר הפשרה בהליך זה, הדבר יסייע גם לסגירת שני התיקים האחרים וב"כ המבקשים לוקחים על עצמם לסייע בקידום מהלך זה.

29. עוד הוגשה התייחסות משלימה של המבקשים, ועמדות הצדדים כולם נשמעו בדיון נוסף שנערך. המבקשים עמדו על טעם נוסף שמצדיק מתן פסק דין בהליך זה לפני דיון בהליכים האחרים, והוא עזיבת לקוחות את חברות המשיבות כאן. חלקם עוברים לחברות שלא הוגשה נגדן תביעה ייצוגית בנושא גביית מס ערך מוסף בגין שירותי תקשורת מחוץ לישראל, וכך ייצאו מרשת החלוקה הראשונה של הכספים לפי ההסדר, ולא יקבלו את כספם בחלוקה זו. החלק האחר יכלל במנגנוני החזר, בהתאם לתכנית החלוקה שתגובש לאחר סבב החלוקה הראשון, אך אין וודאות כי הדבר יתאפשר. טובת חברי הקבוצה מחייבת כי פסק הדין בעניין זה יינתן בהקדם האפשרי. צוין גם כי זו עמדת הצדדים והיועץ המשפטי לממשלה בהליכים האחרים.

30. מטעמי ב"כ המבקשים, ולאור הזמן הרב שחלף ממועד הגשת הבקשה לאישור ההסדר ועד למתן פסק דין, החלטתי לדון בהסדר הפשרה בתיק זה, במנותק מן ההליכים האחרים שעניינם דומה.

<u>אישור הסדר הפשרה</u>

31. לאחר עיון בהסדר הפשרה, ולאחר שנשמעו עמדות כולם, החלטתי לאשר את ההסדר שעונה לדעתי על דרישות סעיף 19 (א) בחוק תובענות ייצוגיות תשס"ו-2006, בהיותו ראוי, הוגן וסביר בהתחשב בענינם של חברי הקבוצה. ברי כי קיימות שאלות מהותיות של עובדה ומשפט המשותפות לחברי הקבוצה, וסיום ההליך בפשרה הוא הדרך היעילה וההוגנת להכרעה במחלוקת. התובענות עומדות לכאורה בתנאים לאישור תובענה ייצוגית לפי סעיפים 3, 4 ו-8(א) בחוק תובענות ייצוגיות בהתאם לסעיף 19(א) בחוק תובענות ייצוגיות.
ההסדר שגובש על ידי הצדדים נותן מענה לנושא התובענות הייצוגיות ומפצה את חברי הקבוצה בפיצוי כספי ישיר בשיעור מסוים מן הנזק שנגרם להם, החל מיום 1.7.2006 ועד למועד שבו הופסקה בפועל גביית המס. החברות הצהירו כי ביחס לתקופה זו יש בידיהן המידע הרלוונטי בדבר הגביה מהלקוחות. נוכח העובדה שהמדינה לא גובה עוד מע"מ בגין השירותים נשוא בקשות האישור – אין צורך בהסדרה עתידית.
לפי הסכמת הצדדים, לקוחות עסקיים יקבלו רק שליש מן ההחזר, משום שהם זכאים לנכות מס תשומות. הסכמה זו מקובלת עליי.

32. מנגנון ההשבה שסוכם על ידי הצדדים (כל חברה תשלם למי שהם לקוחותיה כעת את התשלום שיוחלט עליו) מבטיח את העברת הפיצוי לחברי הקבוצה הזכאים לו, ומאפשר לפקח על מתן הפיצוי.

33. הממונה ימליץ לבית המשפט על תכנית להשבת הכספים לחברי הקבוצה שלא קיבלו כספים בחלוקה הראשונה. הצדדים הסכימו כי בתכנית החלוקה יתיחס הממונה גם לאפשרות לאתר את חברי הקבוצה כאמור בתקנה 13(ב) בתקנות תובענות ייצוגיות, והבהירו כי ממילא מוסמך בית המשפט לתת הוראות בקשר לכך בבואו לאשר את תכנית החלוקה. בכך באה על פתרונה שאלה זו שעלתה מתוך ההסכמה הראשונית.

34. סבב חלוקה שני, או כל ייעוד אחר של הכספים שלא לטובת חברי הקבוצה שלא קיבלו כספים בחלוקה הראשונה, יבוצע רק לאחר זקיפת כספי היתרה לטובת הגמול ו – 30% משכר הטרחה. כלומר שבהכרח חלק מתשלום הגמול ושכר הטרחה יהיה מן הכספים המגיעים לקבוצה. בנסיבות הענין יש להניח שרוב ההשבה תגיע לידי הזכאים לה בשלב הראשון, ומשום כך החלטתי לקבל גם חלק זה מן ההסכמה בין הצדדים.

35. הצדדים ויתרו על התנאי בהסכם שלפיו כספי היתרה לא יושבו למדינה ו/או לקרן לניהול וחלוקת כספים שנפסקו כסעד, כך שניתן לקבוע כי מלוא התשלום יוחזר בין לחברי הקבוצה, בין לציבור.

36. באשר לתנאי שלפיו המדינה רשאית לקזז תשלומים המיועדים לחברי קבוצה כנגד חוב מס שלהם, ובלבד שקיים לגבי החוב כתב הרשאה בהתאם לסעיף 4 לפקודת המיסים (גבייה) סביר בנסיבות הענין: הובהר כי מדובר בחובות שנמצאים בהליכי גבייה, שבהם ממילא המדינה יכולה לנקוט הליכי עיקול, תפיסה ומכירה של המטלטלין (עמ' 65, שורות 19-17 ו-22).

שיעור ההשבה הראוי

37. כזכור, עליי לקבוע את שיעור ההשבה, בין 70% מן הגביה כבקשת ב"כ המבקשים, לבין 40% מן הגביה כבקשת המשיבים. לאחר עיון בנימוקי הצדדים, החלטתי להעמיד את שיעור ההשבה על 60% מן הגביה. אלו טעמיי:

א. בפסק דין **גווילי** נקבע כי חיוב צרכן במע"מ על התשלום עבור שיחות טלפון מחו"ל לישראל באמצעות כרטיסי חיוג ובאמצעות שיחת גובייה, מנוגד להוראת סעיף 30(א)(7) בחוק מס ערך מוסף שקובע כי "מתן שירות בחוץ לארץ בידי עוסק שמקום עיסוקו העיקרי הוא

בישראל" הוא עסקה שחל עליה מע"מ בשיעור אפס. פסק דין זה הוא הבסיס לקביעת שיעור ההשבה.

בית המשפט בעניין גווילי קבע כי הסעיף סובל את שתי הפרשנויות. כלומר שטענת המשיבות כי יש לקרא את פס"ד גווילי כשינוי המצב שנהג עד אז נכונה במידה מסוימת, וצריך שתהא לה השפעה על שיעור ההשבה. עם זאת, ההפחתה אינה צריכה להיות משמעותית מאד שכן נקבע גם כי מרכז הכובד בסעיף אינו זהות מקבל השירות אלא מקום "מתן השירות", והמבחן למקום מתן השירות הוא מקום צריכת השרות (ויוזם השיחה צרך את השירות בחו"ל). מבחן זה הוכר כקביעה עקרונית שעולה בקנה אחד עם תכליות החוק (ולא כתוצאה משיקול טכנולוגי כזה או אחר. שם, בפסקאות 29-34).

ב. טענה נוספת שהעלו המשיבות כלפי פסק דין גווילי היא שיש לבחון אותו רק על רקע העניין שנדון בו, תקשורת קווית, לעומת ענייננו שעוסק בתקשורת סלולרית. המבקשים טענו כי פסק דין גווילי חולש על כל השירותים שמציעות חברות הסלולר ללקוח בחו"ל. טענת המשיבות נדחתה בפס"ד סיגורה המחוזי, שם קבעתי כי עיקר הדיון בעניין גווילי לא היה באופן ביצוע השיחה אלא במטרות החוק ובהגיונו, בעיקר הקלה על התחרות עם ספקי חוץ והקלת היצוא. משום כך ניתן ליישם את קביעת השופט אלטוביה במקרה המתאים. טענות פלאפון שלפיהן אין להשוות את מצבו של נותן השירות הטלפוני למצבו של יצואן שיש לעודד את פעילותו נדחו, ונקבע כי מדובר בתושבי ישראל שהם מנויים של פלאפון שיקבלו את השירות בחו"ל, אשר יכלו לפעול בחו"ל באמצעות מפעיל אחר, אם גם בחוסר נוחות הנובע משינוי מספר המנוי וכד'. לכן התחרות היא דווקא ביצוא השירות של פלאפון. (פסקאות 41-43). משום כך אין בנימוק זה כדי להביא להפחתת שיעור ההשבה.

ג. כך גם אין לקבל את טענת המשיבות שלפיה בהתחשב בהחלטה בת"א (מחוזי ת"א) 1346/00 **יוסף רוזנברג נ' חברת פרטנר תקשורת בע"מ** (5.11.2002) יש להפחית את שיעור ההשבה. כפי שקבעתי גם בהחלטתי בעניין סיגורה, בענין רוזנברג נמחקו בקשת האישור שם והתובענה כלפי פרטנר לפי הסכמת הצדדים, כך שאין לראות בכך משום קביעה מחייבת. ודאי שאין לקבל את טענת פרטנר כאילו בית המשפט המחוזי בעניין רוזנברג "אישר איפוא את המצב הקיים לפיו בגין שיחות נכנסות בחו"ל, יגבה מע"מ בשיעור מלא" (**סיגורה** מחוזי, בפסקה 20).

ד. תחולה רטרואקטיבית של פרשנות דין: בהתאם לרע"א 8925/04 **סולל בונה בניין ותשתיות בע"מ נ' עזבון המנוח אחמד עבד אלחמיד ז"ל**, פ"ד סא(1) פסקאות 17-22 (27.2.2006), הלכה שיפוטית חדשה פועלת הן רטרוספקטיבית והן פרוספקטיבית. אולם אין מניעה

עקרונית לתת להלכה תוקף פרוספקטיבי בלבד, במקום שקיים אינטרס הסתמכות ראוי להגנה. במקרה זה, קביעת בית המשפט העליון משמיעה שלא קיים אינטרס הסתמכות שמצדיק סטייה מנקודת המוצא הבסיסית: **"בנסיבות המקרה דנן ובהקשר זה יש לזכור, כעולה מסיכומיהן של חברות הסלולר, כי שלושתן סברו בזמן אמת שמדיניותה של רשות המיסים בנוגע להטלת מע"מ על עסקאות למתן שירותי תקשורת בחו"ל היא שגויה ואף על פי כן המשיכו "לגלגל" את חיובי המע"מ שהשיתה עליהם הרשות בגין שירותים אלה אל כתפי הקבוצה המיוצגת (ראו: סעיף 5 לסיכומיה של סלקום; סעיף 1 לסיכומי פרטנר; וסעיף 20 לסיכומיה של פלאפון). בהתנהלותן זו נטלו חברות הסלולר סיכון כי הן עשויות להידרש להשבת המע"מ שגבו אם יתברר במועד מאוחר יותר שהגבייה לא הייתה כדין. לפיכך, ככל שייקבע כי גביית המע"מ שעליה מלינים המערערים לא הייתה כדין, איני רואה הצדקה לפטור את חברות הסלולר מהשבה"** (**סיגורה**, בפסקה 48).

ה. לאור האמור אין להתחשב בטענת המשיבות כי פעלו לפי הנחיות המאסדר לשם הפחתת שיעור ההשבה. גם העובדה שהכספים הועברו למדינה אינה מצדיקה הפחתה כאמור (שם, בפסקאות 26-25). בית המשפט העליון קבע כי העברת המע"מ לרשות המיסים אינה שוללת את זכות הלקוח לתבוע מן החברות השבה. הנחיות הרשות אינן מציבות מחסום מפני השבה, ואינן מקימות לחברות "זכות שבדין", אם הדין קובע אחרת (פסקה 47). למרות ששלוש החברות סברו בזמן אמת שמדיניותה של רשות המיסים שגויה, הן המשיכו לגלגל את חיובי המע"מ אל הקבוצה המיוצגת ונטלו סיכון כי תידרשנה להשבת המע"מ (שם, בפסקה 48).

אך ראו גם: ע"א 9863/09 **ויריאנט בע"מ נ' מגינת ישראל – האוצר, מנהל רשות המיסים, אגף המכס והמע"מ** פסקה 20 (16.3.2011); ת"צ 1901-05-15 (מחוזי מרכז) **סלים שלמה עג'מי נ' רשות המיסים** פסקאות 71-69 (5.7.2016) (ערעור על פסה"ד נדחה בהסכמה).

ו. הגנת התקציב: טענת המדינה ל"עול תקציבי" שתגרום ההשבה (פסקה 6 בטיעון המשלים מטעם המדינה) – לא הוכחה כנדרש. יתרה מזו, למרות שהמדינה תישא בתשלום, לפי קביעת בית המשפט העליון מדובר בפסק דין נגד החברות. זאת ועוד, הפשרה בענייננו קיבלה את אישור הגורמים הרלוונטיים במדינה, וניתן להניח כי היא מסוגלת לספוג את התשלומים הנוספים (**סולל בונה**, בפסקה 24). הטענה בדבר הפחתת שיעור ההשבה מפני שמבוצעת חלוקה שניה אינה טענה משום שאין מדובר בהטבה נוספת אלא באמצעי לוודא שכספי הפשרה יגיעו למרבית חברי הקבוצה.

ז. בפסק הדין של בית המשפט העליון נקבע כי גם מכירת חבילות תקשורת בישראל, לבצוע שיחות בחו"ל היא בבחינת מכירת שירות, שיחול סעיף 30 (א)(7) בחוק מע"מ (פסקה 49 בפס"ד סיגורה). קביעה זו תורמת להעמדת שיעור ההשבה על הצד הגבוה. עם זאת יש להתחשב בכך שלכתחילה נושא חבילות התקשורת לא נדון בענין גווילי ונקבע לראשונה בענין סיגורה.

בהתחשב בכל האמור לעיל, ובכך שחברי הקבוצה לא יקבלו את מלא סכום הגביה המלא, ואף לא לכל השנים הרלוונטיות לבקשות האישור – החלטתי להעמיד את שיעור ההשבה על 60%.

מינוי בודק

38. בנסיבות העניין לא ראיתי לנכון למנות בודק, ולהכביר הוצאות. השבת הסכומים היא בשיעור ראוי להסדר פשרה, תיערך לפי התשלומים בפועל, ותפוקח על ידי הממונה שהוסכם על הצדדים, רו"ח אריה רפפורט.

גמול ושכר טרחה

39. הצדדים ביקשו להעמיד את הגמול על 3.5% מסכום ההשבה, בתוספת מע"מ. כל מבקש יקבל את חלקו בהתאם לסכום ההשבה שמוחזר בגין מס הערך המוסף שנגבה על ידי החברה שתבע. כספי היתרה ייזקפו לטובת הגמול, וככל שלא יספיקו, המדינה תשלים את ההפרש, בכפוף לכך שהיא לא תשלם בגין גמול יותר מאשר 2.5% מסכום ההשבה בתוספת מע"מ. במקרה כזה, הגמול יעמוד על 2.5% מסכום ההשבה בתוספת מע"מ בתוספת הכספים שכוסו כגמול מתוך כספי היתרה.
בנוסף הומלץ לאשר לב"כ הקבוצה שכר טרחה בשיעורים הבאים מתוך סכום ההשבה הכולל: 21.37% בגין הסכום הראשון של 5 מיליון ₪; 17.09% בגין הסכום הבא של 5 מיליון ₪; 12.82% בגין הסכום הבא של 5 מיליון ₪; 10.26% בגין הסכום הבא של 5 מיליון ₪ ו– 9% בגין היתרה. לשיעורים אלה יתווסף מע"מ. עד 30% משכר הטרחה ישולמו מכספי היתרה, ככל שיוותרו כספי יתרה, ובכל מקרה המדינה תשלים את היתרה בהתאם לשכר הטרחה שיאושר. היועץ המשפטי לממשלה אישר את שיעורי הגמול ושכר הטרחה. על פי ההסדר, ישולמו מקדמות על חשבון הגמול ושכר הטרחה 300,000 ₪ לכל אחד מהמבקשים ו – 2 מיליון ₪ לבאי כוחם יחד. ב"כ המבקשים הבהיר כי מימון הגמול ועד 30% משכר הטרחה מכספי היתרה, יבוא רק לאחר שחברי הקבוצה יקבלו את כספם (עמ' 62, שורות 31-28). אותו חלק מן הגמול ושכר הטרחה שממומן מן הפיצוי, יבוא לפני סבב חלוקה שני (עמ' 63, שורות 25-22). הובהר כי כספי היתרה משמשים לגמול ולשכר הטרחה, והמדינה תשלים את הסכומים רק אם היתרה לא תספיק (עמ' 64, שורות 20-13).

40. החלטתי לאשר את המלצת הצדדים, שעולה בקנה אחד עם האמור בע"א 2046/10 **עזבון המנוח משה שמש נ' דן רייכרט** (23.5.2012) ועם סעיפים 22 ו-23 בחוק תובענות ייצוגיות. זאת בשים לב להישג המשמעותי שהושג לחברי הקבוצה ובשלב שבו הושג (לאחר דיון מלא בבקשת האישור בשתי ערכאות); בשים לב לפתרון הרוחבי שמתחשב בניידות הגבוהה של הלקוחות בין החברות; ובשים לב לסיכון שנטלו על עצמם המבקשים ובאי כוחם בהגשת ערעור לבית המשפט העליון ובעמידה על טיעוניהם, שאכן הועילו.

41. ב"כ המבקשים נדרשים להוסיף ולפקח על ביצוע הסדר הפשרה, ולבחון את דווחי הממונה. חבר קבוצה אשר נתקל בבעיה בקשר לביצוע הסדר הפשרה, יהיה זכאי לפנות לבאי הכוח המייצגים, והם יטפלו בתלונתו מבלי שחבר הקבוצה יידרש לשלם שכר טרחה או כל תשלום אחר בגין הטיפול.

42. הצדדים הסכימו כי שכר הטרחה ישולם בפעימות שילוו את ביצוע ההסדר. אני מאשרת גם פעימות אלו. מובהר כי עם סיום ביצוע התשלומים, ולאחר שיתקבלו דווחי הממונה, יהיה על המשיבות להודיע על סיום הביצוע, בלווית תצהיר נושא תפקיד רלוונטי. ב"כ המבקשים יבדקו את הודעת המשיבים ויאשרו אותה. התשלום האחרון ע"ח שכר הטרחה ישולם רק לאחר שתינתן החלטה נוספת של בית המשפט.

<u>סיכום</u>

43. לנוכח האמור לעיל, אני מאשרת את הסדר הפשרה, ונותנת לו תוקף של פסק דין.

44. ב"כ הצדדים יואילו להציע נוסח מוסכם להודעה בדבר מתן פסק הדין, תוך 10 ימים. הנוסח יפורסם בשני עתונים יומיים רבי תפוצה, באותיות שגדלן לא יפחת מ-3 מ"מ תוך 10 ימים מיום אישור הנוסח, וכן באתרי האינטרנט של המשיבות, למשך כל זמן ביצוע פסק הדין. זכות היציאה הנוספת תצוין גם היא בהודעה, כמוסכם על הצדדים.

45. ככל שתיוותר יתרה, היא תועבר לקרן לניהול ולחלוקת כספים שנפסקו כסעד, לפי סעיף 27א בחוק תובענות ייצוגית, ותיועד לתחום הקשור בזכויות לקוחות חברות הסלולר בישראל.

46. **המבקשים הם:** שרון סיגורה – ברניר, יפעת קינן ודוד רזניק. **באי כוחם הם:** עו"ד גיל רון, עו"ד עופר לוי ופרופ' אהרן נמדר.

ת"צ 15824-07-10 סיגורה ברניר נ' חברת סלקום ישראל בע"מ ואח'
ת"צ 10601-08-10 רזניק נ' פלאפון תקשורת בע"מ ואח'
ת"צ 19997-07-10 קינן נ' חברת פרטנר תקשורת בע"מ ואח'

הגדרת הקבוצה: "כל אדם, תאגיד וכל אישיות משפטית אחרת, שהיה לקוח של אחת החברות (או יותר), וחוייב במס בשל שירותי התקשורת שנצרכו מחוץ לישראל שהם נושא התובענה (לרבות שירות קבלת שיחות, שיחות Call – back, משלוח מסרונים, קבלת מסרונים, שירותי אינטרנט, לרבות כאשר השירות ניתן בדרך של חבילת תקשורת) (להלן: השירותים נושא התובענה או השירותים), וזאת בתקופה המתחילה שבע שנים לפני הגשת בקשת האישור נגד אותה חברה (סלקום – מיום 13 ביולי 2003, פרטנר – מיום 14 ביולי 2003, ופלאפון – מיום 4 באוגוסט 2003) ועד למועד בו הופסקה בפועל גביית המס בגין השירותים נושא התובענה (להלן בהתאמה: תקופת התובענה וחברי הקבוצה)".

עילות התביעה הן: הפרת סעיף 30(א)(7) בחוק מס ערך מוסף, התשל"ו – 1975; הפרת חוזה; הפרת חובת תום הלב; רשלנות; ועשיית עושר ולא במשפט.

הסעדים שנתבקשו הם: צו להורות למשיבות לחדול מהתנהלותן; ולהשיב את הסכומים שגבו שלא כדין בגין התקופה שהחלה שבע שנים לפני מועד הגשת כל אחת מבקשות האישור.

47. נקבע לתזכורת פנימית ליום 1.12.2021, ליום 1.3.2022, וליום 1.5.2022.

בתי המשפט המחוזי מרכז
* נאמן למקור *
24879008

48. המזכירות תואיל לשלוח עותק מפסק הדין למנהל בתי המשפט, לשם רישומו בפנקס התובענות הייצוגיות.

49. המזכירות תואיל להעביר פסק דין זה גם לידיעת ב"כ הצדדים בת"צ **14769-05-18** ובת"צ **39474-07-17**.

ניתן היום, י"ד אלול תשפ"א, 22 אוגוסט 2021, בהעדר הצדדים.

אסתר שטמר, שופטת